

Vergaderjaar 2021–2022

36 083

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het jaar 2022 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake de opvang van ontheemden uit Oekraïne)

Nr. 3

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 1 juli 2022

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 2 juni 2022 voorgelegd aan de Minister van Justitie en Veiligheid. Bij brief van 29 juni 2022 zijn ze door de Minister van Justitie en Veiligheid beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Van Meenen

De adjunct-griffier van de commissie,
Burger

1

Wat is de dekking van de budgettaire middelen voor o.a. de noodopvangplekken en verstrekkingen aan Oekraïense ontheemden?

De kosten van de opvang van Oekraïense ontheemden worden gedekt uit de generale middelen. Deze zijn met deze ISB toegevoegd aan de begroting van JenV.

2

Onder welke omstandigheden kunnen kosten voor asielopvang ten laste worden gebracht van het Official Development Assistance (ODA)-budget? Voldoet de opvang van Oekraïense ontheemden aan de voorwaarden de daarmee samenhangende kosten ten laste van het ODA-budget te brengen? :

Wat betreft de reguliere ODA-asieltoerekening:

Alleen de kosten van eerstejaarsopvang en een aantal aan de opvang gerelateerde kosten worden toegerekend aan ODA, dit betreft de kosten van COA, Nidos, scholing van kinderen, een groot deel van de kosten van rechtsbijstand, een groot deel van de kosten van de tolken bij IND en de inzet van VWN.

Daarbij geldt dat alleen de kosten de eerstejaarsopvang van asielzoekers uit DAC landen mogen worden toegerekend als deze voldoen aan de eisen die de OESO daaraan stelt.

Wat betreft de opvang van Oekraïners in Nederland:

De OESO/DAC kwalificeert de eerstejaarsopvang van Oekraïense vluchtelingen in principe als ODA aangezien het vluchtelingen uit een DAC-land betreffen. Hiervoor gelden ook dezelfde voorwaarden die de OESO stelt aan asielzoekers, zie antwoord op vraag 1. Zo kwalificeert OESO/DAC bijvoorbeeld de kosten in het kader van integratie niet als ODA. Uiteindelijk beslist het kabinet of dergelijke uitgaven ook daadwerkelijk uit het ODA-budget worden bekostigd.

3

Welk gedeelte van het ODA-budget wordt momenteel aangewend voor de eerstejaars opvang van asielzoekers?

De reguliere asieltoerekening eerstejaarsopvang betreft in 2022 (bij eerste suppletoire begroting) 9,7% van het totale ODA-budget. Dit percentage is exclusief de bijdrage van ODA (EUR 150 miljoen) voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

4

Kan worden voorzien in een overzicht welke kosten het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) maakt inzake Oekraïense ontheemden? Hoe wordt voorzien in de budgettaire gevolgen voor het COA bij de opvang en begeleiding van Oekraïense ontheemden?

Het Centraal Orgaan Asielzoekers maakt inzake de opvang van ontheemde Oekraïners geen kosten, omdat de opvang van ontheemden uit Oekraïne niet door COA maar de gemeenten geschiedt. Vandaar dat er met deze ISB ook geen budgettaire middelen voor COA komen.

5

Welke overwegingen liggen ten grondslag aan de beslissing in de incidentele suppletoire begroting(en) het COA niet extra budget toe te kennen?

Het COA krijgt geen extra budget in deze incidentele begroting, omdat het COA niet betrokken is bij de opvang van Oekraïners.

6

Kan worden voorzien in een overzicht per gemeente van respectievelijk het aantal opvangplaatsen voor Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders inclusief, indien van toepassing, de mate waarin aan deze taakstellingen wordt voldaan?

Op 27-5-2022 stonden er 40.800 personen bij het COA in de systemen geregistreerd. De onderverdeling per gemeente en soort opvang is bijgevoegd in de eerste tabel onder het antwoord van de laatste vraag (vraag 13). Door alle actuele verplaatsingen naar verschillen locaties kunnen aantallen afwijken per peilmoment. (Bron: COA, aantallen afgerond op 10-tallen. Aantallen kleiner dan 5 zijn aangegeven als <5). Daarnaast werden op 3-6-2022 40.552 Oekraïense ontheemden opgevangen. Dit betreft zowel Crisis Noodopvang (CNO) als de «gewone» Noodopvang (NO). De onderverdeling per veiligheidsregio is bijgevoegd in tweede tabel onder het antwoord van de laatste vraag (vraag 13). Op 1 juni 2022 bedroeg de achterstand voor de taakstelling huisvesting vergunninghouders 3.828 personen.

Voor een onderverdeling per gemeente verwijs ik u naar onderstaande website:

[Overzicht huisvesting vergunninghouders 1 juni 2022 | Publicatie | rijksoverheid.nl](#)

7

Kunt u de recente Meerjaren Productie Prognose naar de Kamer sturen?

Binnenkort ontvangt uw Kamer een brief welke ingaat op de actuele situatie in de asielketen ten opzichte van de verwachtingen vanuit de recente Meerjaren Productie Prognose. Tegelijkertijd wordt de reactie gedeeld op schriftelijke Kamervragen¹ die de regering heeft ontvangen van het lid Podt (D66) over hoe de prognoses voor de asielopvang in de afgelopen jaren tot stand zijn gekomen. In beide stukken zal de regering uitgebreid ingaan op het totstandkomingsproces van de meerjarige productie prognose (MPP). De verdere openbaarmaking van de MPP wordt uitgewerkt, zoals toegezegd in de brief² die met uw Kamer is gedeeld over de uitkomst daarvan wordt de Kamer vervolgens geïnformeerd.

8

Kun u een overzicht geven van alle locaties die (zullen) worden gebruikt voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen?

Het overzicht houden op de locaties die (zullen) worden gebruikt voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen is een taak van gemeenten, gecoördineerd door de Veiligheidsregio's. Op Rijksniveau wordt gestuurd op het totale aantal plekken in Noodopvang, Crisis Noodopvang en (het ontwikkelen van) semi-permanente opvang. Op 3-6-2022 waren er 48.167 gerealiseerde plekken in de noodopvang en 2.424 plekken in de crisis noodopvang. Zie voor een uitsplitsing van aantal plekken naar Veiligheidsregio wordt u verwezen naar de tweede tabel onder het antwoord op de laatste vraag (vraag 13).

9

In hoeveel gevallen zijn de locaties die gebruikt worden voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen ten koste gegaan van ondernemers die deze panden/ruimtes huurden? In hoeveel gevallen werden c.q. worden deze panden gebruikt als tijdelijke woonruimte door Nederlanders?

¹ nr. Z 2022Z08470.

² Kamerstukken II 2020/21, 19 637, nr. 2765.

Er zijn bij mij geen gevallen bekend waarbij sprake is van opvang ten koste van ondernemers. Veelal wordt gebruik gemaakt van locaties die door ondernemers zelf beschikbaar zijn gesteld, zoals hotels, hostels en vakantieparken.

10

Kunt u een overzicht geven van andere maatregelen die in voorbereiding zijn, dan wel aan besluitvorming voorliggen, inzake de opvang van Oekraïense ontheemden?

Er wordt, ten behoeve van de opvang van ontheemden uit Oekraïne, gewerkt aan in ieder geval de volgende maatregelen.

- De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft de zorgplicht voor Oekraïense ontheemden. Er wordt een laatste hand gelegd aan een nieuwe Regeling Medische zorg voor ontheemden uit Oekraïne (RMO), Omdat de Regeling Medische zorg Asielzoekers (RMA) voor hen niet van toepassing is, behalve voor Wlz-zorg met verblijf (langdurige zorg). Het uitgangspunt is dat de medische zorgkosten ten laste van de RMO komen als opvolging van de tijdelijke vergoeding die nu via de subsidieregeling medisch noodzakelijk zorg aan onverzekerden (SOV) wordt vergoed.
- De Regeling opvang ontheemden uit Oekraïne (ROOO) is gepubliceerd op 1 maart jl. en stelt nadere regels over de opvangtaak van burgemeesters, bij activering van de artikelen 2c en 4 van de Wet verplaatsing bevolking (Wvb). Zoals in de regeling staat aangegeven wordt deze op uitvoerbaarheid geëvalueerd, wat tot eventuele wijzigingen zou kunnen leiden.
- Het staatsnoodrecht (Wet verplaatsing bevolking, Wvb) geeft de taak voor de opvang van Oekraïense ontheemden, m.i.v. 1 april jl., aan de burgemeester. Met uw Kamer ben ik van mening dat het staatsnoodrecht niet langer in werking moet zijn dan strikt noodzakelijk. Daarom wil ik, zoals ook eerder aan uw kamer gemeld, overgaan op een andere (tijdelijke) juridische basis. Er zal via de normale wetgevingsprocedure een voorstel voor een Tijdelijke wet in procedure worden gebracht. Zodra de tijdelijke wet in werking is getreden (door publicatie in het Staatsblad) zal de werking van het staatsnoodrecht worden beëindigd.

11

Klopt het dat de totale kosten van € 887 miljoen, bij een aanname voor 50.000 ontheemden voor 6 maanden, neerkomen op € 35.480 per persoon per jaar, of € 97,20 per persoon per dag? Beschouwt u dit als een relatief hoog of laag bedrag? Hoe verhouden deze kosten zich tot de gemiddelde kosten voor de opvang van reguliere asielzoekers per persoon per dag?

De € 887 miljoen die in de ISB2 beschikbaar is gekomen voor de opvang van Oekraïense ontheemden is gebaseerd op het betalen aan de gemeenten van een normbedrag van € 100 per beschikbare plek. Ik heb geen oordeel of deze kosten hoog of laag zijn, ze zijn vergelijkbaar met de kosten die COA gemiddeld maakt bij opvang van asielzoekers in noodopvang. De gemiddelde kosten voor een reguliere asielzoeker plek is ongeveer € 65.

12

Kunt u het bedrag van € 887 miljoen voor de gemeentelijke en particuliere opvang uitsplitsen? Hoeveel wordt bijvoorbeeld besteed aan de primaire kosten van opvanglocaties (huur, gas, water en licht, etc.), personeelskosten (voor begeleiding, ondersteuning, etc.), eten en drinken, overhead en eventuele overige kosten (zorg, onderwijs etc.)?

Het bedrag van € 887 miljoen, uit de ISB2, is opgebouwd op basis van het normbedrag van € 100 per plek per dag. Uit dit normbedrag moeten alle

direct aan de opvang gerelateerde kosten worden gefinancierd. Daarbij valt te denken aan (niet limitatief):

- Uitvoeren opvang (waaronder huurkosten)
- Catering op de locatie
- Eenmalige verstrekkingen
- Uitkeringen en verstrekkingen waaronder leefgeld zoals beschreven in het staatsnoodrecht
- Bankkosten
- Uitvoeringskosten van het gemeentelijk apparaat inclusief het verstrekken van leefgeldten met betrekking Oekraïners in opvanglocaties, registratie van plekken en bezetting etc.
- Energie
- Schoonmaak
- Beveiliging
- Inventaris (opvang)
- Overige exploitatiekosten
- Gebruikersexploitatiekosten
- Administratiekosten
- Indien van toepassing: tolkenkosten, ook met betrekking tot het vertalen van communicatiemiddelen

Er is geen specifieke opbouw van het normbedrag. Het normbedrag wordt zo nodig bijgesteld op basis van een monitoronderzoek dat binnenkort wordt uitgevoerd.

13

Hoeveel Rijksvastgoedlocaties zijn uitgekozen door gemeentes tot nu toe? Wat voor soort locaties zijn dit? Welke aanpassingen moeten er worden gedaan?

Van het aangeboden rijksvastgoed aan Veiligheidsregio's hebben de gemeenten tot nu toe in twee ervan opvangplekken gerealiseerd: PI Overmaze en Koepelgevangenis Breda. Dit zijn beiden voormalig gevangenissen en omgebouwd tot noodopvanglocaties. Daarnaast lopen er nog gesprekken over drie locaties: twee voormalig kantoorgebouwen en één locatie met loodsen. In deze locaties dienen aanpassingen gedaan te worden zoals: verkamering (kantoorgebouwen) of plaatsen flexwoningen (loodsen), brandveiligheidsmaatregelen, klimaatinstallatie, veiligheidsmaatregelen, sanitaire voorzieningen en aanpassen entrees.

Tabel 1 (behorend bij het antwoord op vraag 6)

gemeente	Reguliere opvang	Noodopvang	Provincie Noodopvang	Crisis Noodopvang	Totaal
Achtkarspelen	<5	–	–	–	<5
Almelo	400	–	–	–	400
Almere	810	430	–	–	1.230
Alphen aan den Rijn	<5	–	–	–	<5
Altena	<5	–	–	–	<5
Amersfoort	300	–	–	–	300
Amstelveen	<5	–	–	–	<5
Amsterdam	510	1.250	160	–	1.920
Apeldoorn	400	160	–	–	560
Arnhem	680	170	–	–	850
Assen	980	550	–	–	1.530
Barendrecht	–	–	50	–	50
Beek	<5	–	–	–	<5
Beekdaelen	250	400	–	–	640
Beemster	<5	–	–	–	<5
Bergeijk	<5	–	–	–	<5
Berg en Dal	<5	–	–	–	<5
Bergen op Zoom	10	–	–	–	10
Berkelland	<5	–	–	–	<5
Beuningen	–	–	–	50	50
Beverwijk	<5	–	–	–	<5
Bloemendaal	<5	–	–	–	<5
Bodegraven-Reeuwijk	–	80	–	–	80
Borger-Odoorn	<5	–	–	–	<5
Borne	<5	–	–	–	<5
Breda	<5	–	–	–	<5
Capelle aan den IJssel	<5	–	–	–	<5
Coevorden	450	–	–	–	450
Cranendonck	1.370	–	–	–	1.370
Dantumadiel	<5	–	–	–	<5
De Bilt	10	–	–	–	10
De Fryske Marren	470	–	–	–	470
Delft	10	–	–	–	10
Delfzijl	650	–	–	–	650
De Marne	<5	–	–	–	<5
Den Helder	980	–	–	–	980
Deventer	630	90	–	–	730
Diemen	<5	–	–	–	<5
Doetinchem	<5	–	–	–	<5
Dordrecht	10	–	–	–	10
Dronten	1.020	–	–	–	1.020
Druten	<5	–	–	–	<5
Echt-Susteren	410	–	–	–	410
Edam-Volendam	<5	–	–	–	<5
Ede	<5	–	–	–	<5
Eemsdelta	<5	140	–	–	140
Eindhoven	20	–	–	–	20
Emmen	630	–	–	–	630
Enschede	<5	–	430	–	430
Epe	<5	–	–	–	<5
Ermelo	<5	–	–	–	<5
Geldrop-Mierlo	<5	–	–	–	<5
Gilze en Rijen	1.130	–	–	–	1.130
Goes	–	320	–	–	320
Gorinchem	–	260	–	–	260
Gouda	<5	130	–	–	130
Grave	590	–	–	–	590
Groningen	110	140	–	–	240
Gulpen-Wittem	<5	–	–	–	<5
Haarlem	<5	200	–	–	200
Haarlemmermeer	40	–	–	90	130
Hardenberg	740	–	–	–	740
Harderwijk	720	50	–	–	770
Heemskerk	<5	–	–	–	<5
Heemstede	<5	–	–	–	<5
Heerhugowaard	580	–	–	–	580
Heerlen	370	–	–	–	370
Heiloo	<5	–	–	–	<5
Hellevoetsluis	–	80	–	–	80
Helmond	<5	40	–	–	40

gemeente	Reguliere opvang	Noodopvang	Provincie Noodopvang	Crisis Noodopvang	Totaal
Hendrik-Ido-Ambacht	<5	–	–	–	<5
Hengelo (O)	250	–	–	–	250
Het Hogeland	<5	460	–	–	460
Heusden	<5	–	–	–	<5
Hilversum	<5	20	–	–	20
Hoeksche Waard	<5	360	–	–	360
Hollands Kroon	<5	–	–	–	<5
Hoogeveen	880	–	–	–	880
Horst aan de Maas	<5	–	–	–	<5
Houten	<5	–	–	–	<5
Huizen	<5	–	–	–	<5
IJsselstein	<5	–	–	–	<5
Kaag en Braassem	<5	–	–	–	<5
Kampen	20	90	–	–	110
Katwijk	560	–	–	–	560
Land van Cuijk	<5	–	–	–	<5
Lansingerland	–	–	50	–	50
Leeuwarden	10	560	–	–	570
Leiden	10	90	–	–	100
Leidschendam-Voorburg	<5	–	–	–	<5
Lelystad	10	–	–	–	10
Leudal	490	–	–	–	490
Leusden	10	–	–	–	10
Lisse	<5	–	–	–	<5
Maassluis	<5	70	–	–	70
Maastricht	690	10	–	–	700
Meppel	<5	90	–	–	100
Middelburg	320	170	–	–	490
Midden-Groningen	<5	–	–	–	<5
Moerdijk	<5	–	–	–	<5
Onbekend	190	–	–	–	190
Nijkerk	<5	–	–	–	<5
Nijmegen	330	60	–	–	390
Noordenveld	<5	–	–	–	<5
Noordoostpolder	1.000	–	–	–	1.000
Nunspeet	10	–	–	–	10
Oegstgeest	140	–	–	–	140
Oirschot	–	20	90	–	110
Oisterwijk	440	–	–	–	440
Oldebroek	10	–	–	–	10
Oosterhout	<5	–	–	–	<5
Ooststellingwerf	<5	–	–	–	<5
Opsterland	20	–	–	–	20
Oss	<5	120	–	–	120
Ouder-Amstel	<5	–	–	–	<5
Overbetuwe	<5	–	–	–	<5
Peel en Maas	<5	–	–	–	<5
Pijnacker-Nootdorp	<5	–	–	–	<5
Purmerend	<5	–	–	–	<5
Putten	<5	–	–	–	<5
Raalte	<5	–	–	–	<5
Reimerswaal	<5	–	–	–	<5
Renkum	<5	–	–	–	<5
Rheden	60	–	–	–	60
Ridderkerk	<5	–	–	90	90
Rijswijk	450	–	–	–	450
Roermond	<5	–	–	–	<5
Roosendaal	10	–	–	–	10
Rotterdam	30	–	450	–	480
Schagen	–	–	30	–	30
's-Gravenhage	80	–	–	–	80
's-Hertogenbosch	<5	270	–	30	300
Simpelveld	<5	–	–	–	<5
Sittard-Geleen	<5	–	–	–	<5
Smallingerland	640	–	–	–	640
Son en Breugel	<5	–	–	–	<5
Stadskanaal	450	–	–	–	450
Staphorst	<5	–	–	–	<5
Steenwijkerland	<5	–	–	–	<5
Súdwest Fryslân	720	–	–	–	720
Ter Apel (Westerwolde)	1.870	–	–	–	1.870

gemeente	Reguliere opvang	Noodopvang	Provincie Noodopvang	Crisis Noodopvang	Totaal
Terneuzen	<5	–	–	–	<5
Tiel	<5	–	–	–	<5
Tilburg	30	180	–	–	220
Tubbergen	10	–	–	–	10
Tynaarlo	260	–	–	–	260
Tytsjerksteradiel	620	–	–	–	620
Utrecht	570	300	–	–	870
Utrechtse Heuvelrug	590	–	–	–	590
Veenendaal	<5	–	–	–	<5
Veldhoven	130	–	–	–	130
Venray	–	340	–	–	340
Vijfheerenlanden	<5	–	–	–	<5
Vlaardingen	<5	–	–	–	<5
Vlissingen	–	350	–	–	350
Voorst	<5	–	–	–	<5
Waadhoeke	410	–	–	–	410
Waddinxveen	<5	–	–	–	<5
Wageningen	640	–	–	–	640
Weesp	<5	–	–	–	<5
West Betuwe	<5	–	–	–	<5
Westervoort	<5	–	–	–	<5
Wijdereen	<5	–	–	–	<5
Winterswijk	470	–	–	–	470
Woensdrecht	10	–	–	–	10
Woerden	<5	–	–	–	<5
Zaanstad	10	590	–	–	600
Zaltbommel	<5	–	–	–	<5
Zandvoort	<5	–	–	–	<5
Zeewolde	<5	–	–	–	<5
Zeist	<5	610	–	–	620
Zoetermeer	490	–	–	–	490
Zutphen	730	–	–	–	730
Zwartewaterland	<5	–	–	–	<5
Zwijndrecht	<5	–	–	–	<5
Zwolle	20	–	–	–	20
Totaal	30.040	9.240	1.260	260	40.800

Bron: COA

Tabel 2 (behorend bij het antwoord op vraag 6 en vraag 8)

VR code	VR naam	Noodopvang	Nood opvang	Crisis Noodopvang	Crisis Noodopvang
		# gerealiseerd	# bezet	# gerealiseerd	# bezet
VR01	Groningen	1.818	1.227	0	0
VR02	Fryslân	1.703	1.365	50	0
VR03	Drenthe	2.110	1.431	0	0
VR04	IJsselland	1.560	1.482	0	0
VR05	Twente	2.211	1.769	150	0
VR06	Noord- en Oost-Gelderland	1.850	1.571	30	11
VR07	Gelderland-Midden	1.678	1.546	50	0
VR08	Gelderland-Zuid	1.527	1.305	250	61
VR09	Utrecht	3.903	3.866	500	40
VR10	Noord-Holland-Noord	3.122	2.930	100	0
VR11	Zaanstreek-Waterland	874	673	160	66
VR12	Kennemerland	2.114	1.885	58	0
VR13	A'dam Amstelland	2.357	1.780	0	0
VR14	Gooi en Vechtstreek	1.076	1.056	0	0
VR15	Haaglanden	2.016	2.010	0	0
VR16	Hollands-Midden	2.070	1.650	150	14
VR17	Rotterdam-Rijnmond	3.066	2.778	40	21
VR18	Zuid-Holland-Zuid	1.944	1.647	133	38
VR19	Zeeland	1.546	1.016	18	0
VR20	Midden- en West-Brabant	2.384	2.019	200	0
VR21	Brabant-Noord	1.840	1.388	0	0
VR22	Brabant-Zuidoost	1.407	1.288	85	40
VR23	Limburg-Noord	1.397	1.213	150	5
VR24	Limburg-Zuid	1.158	1.041	300	47
VR25	Flevoland	1.436	1.215	0	0
TOTAAL		48.167	41.151	2.424	343

Bron: LCVS